

MEGAFON
PROJEKT

Javne tribine o aktivizmu, medijima, toleranciji, okolišu

Radionice novinarstva i medijske pismenosti

Video serijal o pravima, mogućnostima i potrebama mladih

Tiskana publikacija TRIS za generacije treće životne dobi

Naslovna Politika Gospodarstvo Kultura Intervjui Scena Komentari Ekologija Reportaže Izdvojeno Ljudi Portreti Voda Zdravlje

DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJETROVITO

Proizvođači struje u vjetroelektranama zgrnuli milijune na poticajima pa se polakomili za nabujalim tržišnim cijenama

Foto: Professio Energija, VE Danilo

Aleksandar Tešić • 10/12/2022 u 17:32 •

Sviđa mi se

Pojedini povlašteni proizvođači električne energije u vjetroelektranama koji, zahvaljujući izdašnim državnim poticajima, godinama ostvaruju višemilijunske prihode i ubiru višemilijunsku dobit, polakomili su se za nabujalim tržišnim cijenama pa ove godine raskidaju ugovore s državnim tijelom koji im jamče otkup sve proizvedene struje. Povlaštene otkupne cijene po kojima su Hrvatskom operatoru tržišta energije – HROTE prodavali proizvedenu struju, a koje su godinama bile značajno više od tržišnih, sada kada na tržištu mogu zaraditi više, nisu im više primamljive. U državnoj administraciji mogu i pomisliti da je takav potez neetičan, zna li se da su zbog povlaštene cijene svi krajnji kupci električne energije u državi plaćali skuplju struju i da su svi opskrbljivači električnom energijom imali zakonsku obavezu otkupa struje proizvedene iz obnovljivih izvora. Mogu im, međutim, staviti soli na rep jer sve je po zakonu – penali za raskidanje nisu predviđeni.

Prema javno dostupnim podacima HROTE-a, prošle je godine proizvođačima električne energije iz energije vjetra isplaćeno ukupno oko milijardu i pol kuna, što je otprilike polovica iznosa ukupno isplaćenih poticajnih sredstava svim proizvođačima struje iz obnovljivih izvora energije. Ta nemala poticajna sredstva raspoređena su na jedva desetak što inozemnih što domaćih kompanija odnosno vlasnika i suvlasnika koji upravljaju sa ukupno 26 vjetroelektrana koliko ih je zasad instalirano u Hrvatskoj. Od te milijarde i pol poticajnih kuna gotovo je trećina, dakle nešto manje od pola milijarde, pripalo tvrtkama u vlasništvu i suvlasništvu **Ijka Ćurića**. Taj poduzetnik, prema podacima servisa **Poslovna Hrvatska**, obavlja direktorsku funkciju u čak tridesetak firmi koje je osnovao, a osim u unosnom poslu proizvodnje struje iz energije vjetra, aktivan je i kao ulagač u započetoj ekspanziji planirane gradnje velikih solarnih elektrana te u nekretninskom biznisu. U zajedničke poslovne poduhvate ulazi sa mnogima, od **Nenada Končara**, sina poznatijeg biznismena **Danka Končara**, preko finskih investicijskih fondova do hrvatskih mirovinskih fondova odnosno njihove tvrtke za upravljanje vjetroelektranama. Ćurić je uz to i suprug **Ane Ćurković** Ćurić, kćeri **Ante Ćurkovića**, bivšeg direktora u **HEP-ovu Sektoru za strategiju i investicije**. Ćurićev punac,

nadimka „kralj vjetra”, bio je kazneno prijavljivan da je za sebe, svoje tvrtke i one u vlasništvu svoje uže obitelji iskoristio **HEP-ove** razvojne podatke o najboljim lokacijama vjetro polja te im osiguravao dobivanje dokumenta prethodne elektroenergetske suglasnosti, potrebnog za uvrštavanje njihovih postrojenja na listu onih čiju će proizvedenu struju **HROTE** poslije otkupljivati po primamljivoj povlaštenoj cijeni. Prema javno dostupnim podacima HROTE-a, ove godine je ugovore koji su proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora jamčili otkup po povlaštenoj cijeni, raskinulo i šest tvrtki u vlasništvu i suvlasništvu rečenog Ćurkovićevog zeta Ćurića koje upravljaju sa **šest operativnih vjetroelektrana**.

Foto: Professio Energija, VE Zadar 6

U **Hrvatskom operatoru tržišta energije – HROTE-u** službeno samo utvrđuju činjenice da su sadašnje cijene rezultat izuzetnog tržišnog poremećaja i da su proizvođači električne energije imali povlaštene uvjete i povlaštenu cijenu koju su sufinancirali građani iz naknade za obnovljive izvore na svojim računima za struju te da je ta cijena danas niža od one na tržištu i da proizvođači iz obnovljivih izvora žele više zaraditi. Navode i kako se u nekim europskim zemljama postrojenja koja napuste sustav poticanja radi samostalnog nastupa na tržištu mogu i vratiti u sustav ili im se omogućuje izlazaka na godinu dana kako bi svoje prihode ostvarili na tržištu u razdoblju visokih cijena, ali da se u Hrvatskoj postrojenja koja izađu iz sustava poticanja više ne mogu u njega vratiti. Opravdavaju se i da klauzule za prijevremeni raskid u ugovorima nisu bile predviđene jer da tržišni poremećaj cijena struje nitko nije mogao predvidjeti, da nikakve stručne analize ili očekivanja nisu upućivali na to da bi moglo doći do tržišnog divljanja cijena i da su povlaštene cijene koje su formirane u vrijeme sklapanja ugovora prije desetak i više godina bile znatno iznad tržišnih.

Prosječna cijena električne energije isplaćena povlaštenim proizvođačima u sustavu poticaja bila je, primjerice 2015. godine, triput viša od godišnjeg prosjeka cijena električne energije na Hrvatskoj najbližim burzama električne energije. Podatak je to iz **već ovdje citiranog** stručnog rada „**Hrvatsko tržište energije proizvedene iz vjetrolektrana**” u kojem grupa znanstvenika na čelu s **Antom Bajom** u izdanju **Instituta za javne financije 2018.** godine zaključuje **da je proizvodnja energije iz vjetrolektrana od 2010. do 2016. porasla čak 15 puta** i da su jedan od razloga visoke cijene po kojima HROTE otkupljuje električnu energiju od povlaštenih proizvođača. U tom radu kojega, uzgred rečeno, supotpisuje i **aktualni ministar financija Marko Primorac**, utvrđuje se uz ostalo da su ugovori o otkupu sklapani na 14 godina, da se cijena koju HROTE isplaćuje povlaštenima nadoknađuje naknadom koju u sklopu svojih računa za električnu energiju od 2007. godine plaćaju svi krajnji kupci te se zaključuje kako se ulaganje u vjetrolektrane pokazalo profitabilnim uz minimalan rizik. Naknada za sve nas krajnje kupce kojom sufinanciramo otplatu kredita ulagačima u vjetrolektrane i druga proizvodna postrojenja obnovljivih izvora energije iznosi 10 i pol lipa po kilovatsatu. Poticajna cijena po kojoj HROTE plaća otkupljenu struju povlaštenom proizvođaču isplaćuje se i iz sredstava prikupljenih od svakog opskrbljivača električnom energijom koji imaju zakonsku obavezu otkupiti 40 posto električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora, ovisno o njihovom udjelu u ukupnoj opskrbi, po reguliranoj otkupnoj cijeni od 42 lipa po kilovatsatu. Najveći udio u opskrbi strujom imaju dvije HEP-ove opskrbljivačke firme koje zajedno čine gotovo 90 posto opskrbe, pa vi računajte.

Foto: Professio Energija, VE Zadar 23

Iz sustava poticaja nije, recimo, izašao **C.E.M.P.**, tvrtka u vlasništvu **grupacije Lager iz Posušja u BiH**, koja upravlja vjetrolektranom **Krš Pađene**, nacionalno proslavljenom korupcijskom aferom iz proljeća 2020. godine u kojoj su osumnjičeni Lagerov gazda **Milenko Bašić**, tada moćna HDZ-ovka **Josipa Rimac** i šef **Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) Tomislav Jureković**. Policijski istražitelji, prisjetimo se, sumnjaju a pravosudna tijela tek trebaju potvrditi ili opovrgnuti njihove sumnje da je Tomislav Jureković, na nagovor Josipe Rimac, omogućio tvrtki C.E.M.P. u vlasništvu hercegovačke grupacije Milenka Bašića **da cijena isporučene struje iz vjetrolektrane Krš Pađene naraste s 43 na 94 eura po megavatsatu**. Taj se više nego dvostruki porast odnosi na razliku između tada tržišne i povlaštene cijene koju HROTE isplaćuje povlaštenima. Policijski istražitelji Jurekovića sumnjaju da je Bašiću omogućio nemalu financijsku korist tako što je u HERA-i osigurao donošenje akata. Sumnjaju da mu je pogodio tako što je izdao nova rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača struje odnosno omogućio da se rok za dovršetak projekta pomakne za dvije godine, bez čega C.E.M.P. ne bi imao priliku 14 godina prodavati struju HROTE-u po povlaštenoj cijeni. O kolikim se povlaštenim iznosima radi, najbolje se iščitava iz prošlogodišnjih podataka o C.E.M.P.-ovom poslovanju u kojem se **iz državnih poticaja u blagajnu tvrtke sliko svih 344 milijuna prihoda**.

Sviđa mi se 0

Podijeli 0

WhatsApp

Tweetaj

TAGS: ANTE ČURKOVIĆ, CEMP, DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJetroVITO, ILJKO ČURIĆ, KRALJ VJETRA, MILENKO BAŠIĆ, POTICAJI, VJETROELEKTRANE

VEZANE VIJESTI

Vlastita proizvodnja:
Narod navalio na kućne solare, Fond izdašno subvencionira, u HEP-u zahtjev za priključenjem rješavaju i do 12 mjeseci

Offshore:
Ispituju se potencijali vjetrova na moru, priprema akcijski plan, Hrvatska sve bliže prvoj pučinskoj vjetroelektrani

Građanska energija:
Lokalna zajednica Cresa i Lošinja ulaže u zadružnu elektranu

NAJNOVIJE

Ministar Butković na Novogodišnjem koncertu Bečke filharmonije: Ulaznicu je, tvrdi, sam platio, prijatelj je nabavio, ne radi se ni o kakvom poklonu!

Ministar Filipović pripremio trgovcima zbog porasta cijena: Ako zatreba, Vlada će posegnuti za crnim listama i zamrzavanjem širokog spektra proizvoda; u HUP-u šokirani!

Kijev: Kradljivcu Banksyjeve fasade prijati 12 godina (strogog zatvora)

Susret s umjetnikom: Dalibor Juras u svijetu magičnih kvadrata...

Politički protivnici HDZ-a se ne bore protiv plemenske zajednice nego za to da oni predvode plemensku zajednicu koju je HDZ 90-ih godina okupio i pretvorio u stranački posjed...

**"Revitalizacija i povezivanje atrakcija Parka prirode
Vransko jezero"**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog
fonda za regionalni razvoj

KORNATI
National park
National park

**PARKOVI
HRVATSKE**

Arhiva

Odaberi mjesec

novinarstvo unatoč svemu

NAKLADNIK:

UDRUGA ZA PROMICANJE CIVILNOG DRUŠTVA,
MEDIJSKE KULTURE I RAZMJENE INFORMACIJA – TRIS

Drniških žrtava 12, Šibenik

IMPRESSUM

TRIS podupiru:

Privatnost i Kolačići: Ova web-stranica koristi kolačiće. Nastavkom korištenja ove web-stranice prihvaćate korištenje kolačića.

Kako bi saznali više, uključujući kako kontrolirati kolačiće, pročitajte ovdje: [Politika kolačića](#)

odnosno do fondova EU"

AGENCIJA ZA
ELEKTRONIČKE
MEDIJE